

Economic Policy Reforms **Going for Growth 2009**

Summary in Turkish

Ekonomik Politika Reformları **Büyüme Geçiş 2009**

Türkçe özet

- Karar vericilerin ekonomiyi sağlığına kavuşturmak için yollar aradığı bugünlerde kriz yönetimi hükümet gündemlerinin ilk sıralarında yer alıyor. Aynı zamanda, uzun dönemde ekonomik büyümeyi güçlendirecek yapısal reformlara girişme gerekliliği de gündemdeki yerini koruyor. Aslında, bu reformlar mevcut kriz bağlamında özel önem taşıyan kısa dönemdeki talebi de teşvik edebilir.
- *Büyüme Geçiş (Going for Growth) 2009* raporu performansı arttırmayı amaçlayan en uygun yapısal reformların altını çiziyor, yapısal politika reformlarının uygulanmasında son zamanlarda sağlanan ilerlemelerin envanterini çıkarıyor ve uzun dönemde ekonomik büyüme artışı sağlayabilecek her bir OECD ülkesi için beş politika önceliğini belirliyor. Bu raporda üretkenliğini ve istihdamı arttırmak için eğitim sistemleri, mal piyasası düzenlemesi, tarımsal politikalar, vergi ve sosyal yardım sistemleri, sağlık bakımı ve emek piyasası dahil, pek çok alanda reform yapılması gereğine işaret ediliyor. Ayrıca, bu yılki raporda vergilendirme ve ekonomik büyüme, mal piyasası düzenleme reformu, altyapı yatırımı ve nüfus yapısının istihdam ve üretkenlik üstündeki etkisi konularını kapsayan dört analitik bölüm yer alıyor.

Mali Kriz Döneminde Büyüme Geçiş

Büyüme Geçiş raporunun bu beşinci basımında sürdürülebilir bir biçimde kişi başına GSYİH – genel bir yaşam standartları ölçüsü – artışı sağlamak için her bir OECD ülkesi ve bir bütün olarak Avrupa Birliği için yeni bir dizi yapısal politika öncelikleri belirtilmektedir. Emek üretkenliğini ve istihdamı arttırmak için belirlenmiş bu politika öncelikleri, kişi başına GSYİH'nin başlıca doğrudan belirleyicileri, performanslarındaki zayıflıklara bağlı olarak, ülkeden ülkeye değişir. Mal piyasaları, eğitim, tarım, vergiler, sosyal yardımlar ve çalışma mevzuatı gibi alanlarda tavsiye edilen reformların, ülkelerin uzun dönemde vatandaşları için iş olanaklarını ve ekonomik refahı arttırmalarına yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Önceki basımlardan farklı olarak, Büyüme Geçiş raporunun bu sürümü OECD ülkelerinin bir yaşam boyu görülebilecek en ciddi mali ve ekonomik krizlerle karşı karşıya olduğu bir dönemde basılmaktadır. Hâlâ gelişim sürecindeki küresel kriz ve resesyon kaçınılmaz olarak iyi sonuçlar almak için piyasalara ne ölçüde güvenilebileceği ve erken yapılan reformların ekonomileri daha zayıf hale getirip getirmeyeceği konusunda akla sorular getirmektedir. Mali piyasalardaki mevcut kriz bu piyasaların işleyişindeki temel sorunları ortaya çıkarmış ve piyasa istikrarını sağlamak için geçmişteki düzenleyici ve denetleyici yapıların başarısız olduğunu göstermiştir. Belli gelişmelerin yıkıcı gücünün ve mali piyasalardaki bozuklukların subjektif riski ve bilgi noksanlıklarını arttırmış olduğu görülmektedir. Bu kusurlar görülmeye ve ülkeler mevcut krizlere yol açmış olan belli piyasa ve düzenleme bozukluklarının giderilmesini sağlayacak şekilde mali piyasaların düzenlenmesinde reform yapmanın en iyi yollarının belirlenmesi için tek tek ve birlikte çalışmaya başlıyorlar.

Ancak, mali piyasalardaki çöküşün bu raporda tavsiye edilen mal ve emek piyasası reformlarının yararlı etkilerinden kuşku duyulmasına neden olmadığını vurgulamak gerekir. Geçen yıllarda OECD ülkelerinde yapılan birçok reform istihdam ve üretkenliği artırma güçlerini açıkça göstermiştir ve bu raporda belirtilen reform gündemine göre hareket edilmesinin uzun dönemde dikkati çekecek şekilde ekonomik performans artışı sağlayacağı kabul edilmektedir. Bunun yanı sıra, daha esnek mal ve emek piyasaları, üretim ve istihdamda daha az gerilemeyle gelecekteki sıkıntılı dönemi atlatması için ülkenin dayanıklılığını arttırabilir.

Bununla birlikte, krizin yakın dönemde hangi yapısal politikaların izleneceği tercihinin etkileri vardır. Toplam talebin üretim kapasitesinin çok altında olduğu bir zamanda büyük bir olasılıkla kısa dönemde toplam talebin yanı sıra uzun dönemde toplam arzı da arttıracak yapısal reformlara odaklanmak uygundur. Aslında, son zamanlarda bazı OECD

ülkelerinde açıklanmış veya uygulanmış mali paketlerin yapısı da bunların uzun dönemde büyümeye etkileri dikkate alınarak şekillenmiştir.

Bu rapor bugünkü durumda “çifte kazanç” sağlayabilecek olan geniş kapsamlı üç mali/yapısal reform belirlemektedir: Altyapı harcamalarının artırılması; zorunlu eğitim kurslarına yapılanlar dahil, aktif emek piyasası politikasına yapılan harcamaların artırılması ve özellikle düşük gelirlilerden alınanlar olmak üzere kişisel gelir vergilerinin azaltılması. Ayrıca, giriş kısıtlamalarını gevşeten ve rekabeti güçlendiren mal piyasası reformları kısa dönemde bazı durumlarda talebi canlandırabilir ve uzun dönemde üretkenliği arttırabilir.

Altyapının kişi başına GSYİH üstündeki uzun dönem etkisini konu alan bu rapordaki özel bölüm son dönemde birçok mali paketin ekonomiyi canlandırmak için altyapı harcamalarına odaklanmasını göz önünde bulundurarak, doğru zamanda gelmektedir. Bu bölümde altyapı yatırımının ekonominin genelinde olumlu açılma etkileri olabileceği gösterilmektedir. Bununla birlikte, altyapı yatırımından en güçlü büyüme sonuçlarını elde edebilmek için, maliyet-fayda analizi temelinde dikkatle projeler seçmek ve mümkün olduğunda rekabeti temin edecek düzenleyici yapıları yürürlükte bulundurmak ve rekabetin uygulanabilir olmadığı durumlarda piyasa gücünün kötüye kullanılmasını önlemek gereklidir.

Vergilendirmeyi ve büyümeyi konu alan bir başka özel bölümde farklı vergiler uzun dönem büyüme üzerindeki etkileri bakımından sıralandırılıyor. Kurumlar vergisi en zararlı olanı, onu sırasıyla emek gelirleri vergisi ve dolaylı vergiler izliyor, en zararsız olanı ise emlak vergileri. Halen kurumlar ve emek gelirlerinden yüksek oranda vergi alan ülkeler bu nedenle vergi tabanlarını mal ve hizmetlerin yanı sıra emlak gelirlerine kaydırarak kişi başına GSYİH'larını arttırabilirler. Bu orta ve uzun dönem için umut veren bir stratejidir ama vergi sistemi yoluyla yeniden gelir dağılımının zayıflamasına karşı alınabilecek destekleyici önlemlerle birlikte düşünülmelidir.

Ancak, bu “vergi ve büyüme” sıralamasının mevcut krizde kısa dönemdeki talep amaçları için kullanılıp kullanılmayacağı o kadar net değildir. Şirket kârları hızlı biçimde azalmışken kurumlar vergisini düşürmenin yatırım talebi üstünde büyük bir etkisi olmayabilir ve emlak vergisini arttırmak zaten bunalımda olan konut piyasalarını zayıflatabilir.

Üçüncü özel bölüm OECD ülkelerinin çoğunun son beş yıl boyunca mal piyasalarındaki rekabet üzerinde kısıtlayıcı düzenlemeleri azaltmada önemli ilerlemeler kaydetmeyi sürdürdüklerini anlatmaktadır. Bu memnuniyet verici gelişme uzun dönemdeki yaratıcı yenilikler ve üretkenlik için iyiye işaretir ve mevcut krizle başa çıkmaya yardımcı olduğu da görülebilir. Bu gelişmeye rağmen bazı sektörlerdeki düzenlemeler ve özellikle de kendi mal piyasalarında

kısıtlayıcı tutumu ısrarla sürdüren düşük gelirli OECD ülkelerindeki mevzuat hâlâ rekabeti gereksiz biçimde kısıtlamaktadır. Birçok ülke için, uzun dönemde üretkenliklerini arttıracak, kısa dönemdeki talep üstünde bazı yararlı etkileri de olacak mevzuat reformları yapmak bir önceliktir.

Son özel bölüm, toplam istihdam oranlarında ve ortalama üretkenlik seviyelerinde ve dolayısıyla kişi başına GSYİH’da ülkeler arasındaki farkın önemli bir bölümünün nüfus yapısındaki, özellikle de eğitim düzeyindeki farklılıklarla açıklandığını göstermektedir. Ulusal toplam ve ortalama rakamların yanlış yönlendirici olabileceği açıklanmakta ve eğitimin önemi tekrar vurgulanmaktadır. Yine de, nüfus yapılarındaki belirgin farklılıklar, ülkelerin Büyümeye Geçiş’teki politika öncelikleri seçiminin temelini oluşturan görece güçlü ve zayıf alanları etkilememektedir.

Uzun dönemde büyümeyi destekleyecek reformlara odaklanan bu rapor, mali ve ekonomik krize OECD’nin stratejik tepkisinin temel bir bileşenini temsil etmektedir. Raporla varılan sonuç, ekonomik krizle karşı karşıya olan OECD ülkelerinin yapısal reformların yavaşlamasına izin vermemeleri ve reform olanaklarının ekonomik dinamizmi arttırmak ve yaşam standartlarını yükseltmek için kullanılması gerektiğidir. Hiçbir koşulda, önceki krizlerde yapılan hatalar tekrarlanmamalıdır. Özellikle, emek arzını düşürerek işsizliği azaltma çabalarının zarar verici olduğu geçmişte görülmüştür ve bu çabalar toplumlarımızı fakirleştirir; bu bakımdan bütün dünyada refahı arttırmak için piyasaları açık tutmak ve yeni korumacılıklardan kaçınmak belirleyici önem taşımaktadır.

© OECD 2009

Bu özet metin, resmi bir OECD çevirisi değildir.

Bu özet metin, OECD telif hakkı ve yayının aslının ismi belirtilmek koşuluyla çoğaltılabilir.

Değişik dillerdeki özet metinler, aslı İngilizce ve Fransızca dillerinde yayınlanan OECD yayınlarının kısaltılmış çevirileridir.

Bu yayınlar OECD İnternet Kitabevi’nden ücretsiz olarak temin edilebilir

www.oecd.org/bookshop/

Daha fazla bilgi için, OECD Halkla İlişkiler ve İletişim Müdürlüğü,
Haklar ve Çeviri Birimi’ne başvurunuz.

rights@oecd.org - Faks: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation Unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
Fransa

İnternet web sitemiz: www.oecd.org/rights/

